

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4Co/153/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515200560
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Anderlová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3515200560.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Anderlovej a sudkýň JUDr. Olgy Lichnerovej a JUDr. Alice Beňovej v spore žalobcu V. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., I. XXXX/XX, zastúpeného D. - T., advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom B. - Z. F., R. 4, proti žalovaným 1/ P. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., B. XXX/XX; 2/ U. s.r.o., so sídlom K., B. XXXX/X, D.: XX XXX XXX, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a určenie neplatnosti právnych úkonov, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 14. februára 2018, č.k. 5C/15/2015-246 takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e.**

Žalovanému 1/ **n e p r i z n á v a** náhradu trov odvolacieho konania.

Žalovaný 2/ **m á n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku I. žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol. Vo výroku II. zrušil predbežné opatrenie nariadené uznesením tamojšieho súdu č. k. 5C/15/2015-33 zo dňa 29.01.2015. Vo výroku III. uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému 1/ a žalovanému 2/ trovy konania v plnom rozsahu. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal proti žalovanému 1/ určenia, že je výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV XXXX pre k.ú. A., obec A.: parcely registra "C": parc. č. XXX/X o výmere XXX m² - záhrady; parc. č. XXX/X o výmere XXX m² - zastavané plochy a nádvoria; parc. č. XXXX/X o výmere XXXX m² - záhrady a stavby - rodinného domu súpisné č. XX, postaveného na parcele č. parc. č. XXX/X o výmere XXX m² - zastavené plochy a nádvoria. Okrem toho sa žalobca domáhal určenia neplatnosti Zmluvy o úvere č. XXXXXX uzatvorenej dňa 05.09.2013 medzi veriteľom U., s.r.o. so sídlom K., B. XXXX/X a dlžníkmi 1/ V. L. (t.j. žalobcom), 2/ M. L., 3/ D. V. a 4/ Z. Q. s.r.o., so sídlom K., X. XXXX, ako i určenia neplatnosti Zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 05.09.2013 uzatvorenej na základe vyššie uvedenej zmluvy o úvere. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi žalovaným 2/ ako veriteľom a spoločnosťou Z. Q. s.r.o. ako dlžníkom došlo dňa 05.09.2013 k uzatvoreniu úverovej zmluvy č. XXXXXX na základe ktorej žalovaný 2/ poskytol spoločnosti Z. Q., s.r.o. peňažné prostriedky vo výške 25.000,- Eur (z toho 1.000,- Eur v hotovosti a 24.000,- Eur prevodom na bankový účet tejto spoločnosti). Pohľadávka z uvedenej úverovej zmluvy bola zabezpečená ručiteľským záväzkom fyzických osôb 1/ žalobcu, 2/ M. L. a 3/ D. V. Zároveň bola, v rovnaký deň ako úverová zmluva, medzi žalovaným 2/ ako záložným veriteľom a žalobcom ako záložcom uzatvorená aj Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaným v tom čase na LV XXX pre k.ú. A. (teraz LV XXXX) a na LV XXX pre k.ú. B., na účely zabezpečenia pohľadávky vyplývajúcej z predmetného úverového vzťahu. Predmetom záložného práva sa okrem iných nehnuteľností stal aj rodinný dom súp. č. XX na

parc. XXX/X, ďalej pozemky C-KN parc. č. XXX/X záhrady o výmere XXX m², parc. C-KN č. XXX/X zastavané plochy a nádvoría o výmere XXX m² a parc. C-KN č. XXXX/X záhrady o výmere XXXX m². v k.ú. A. (v tom čase zapísané na LV XXX), ktoré sa, v dôsledku neplnenia si zmluvných povinností dlžníkom, následne stali predmetom dražby vykonávanej na návrh žalovaného 2/ ako záložného veriteľa. V dražbe konanej dňa 18.09.2014 v Trenčíne, došlo k vydraženiu predmetných nehnuteľností za cenu 49.600,- Eur, pričom licitátor udelil dražobný príklep žalovanému 1/. Vo vzťahu k žalobnému návrhu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam bolo pre rozhodnutie veci kľúčovým to, že dňom udelenia príklepu t.j. 18.09.2014 začala plynúť 3 mesačná lehota upravená § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách, v rámci ktorej môže osoba, ktorá tvrdí, že bola dražbou dotknutá na svojich právach namietat' neplatnosť dražby, a to osobitným druhom žaloby. Po márnom uplynutí tejto zákonnej lehoty zaniká nielen právo domáhať sa určenia neplatnosti dražby, ale zásadne zaniká aj právo úspešne sa domáhať určenia vlastníckeho práva k vydraženej veci. Trojmesačná lehota na podanie žaloby na určenie neplatnosti dražby začala plynúť dňom udelenia príklepu t.j. 18.09.2014 a skončila dňa 18.12.2014. Žalobca podal žalobu, až dňa 26.01.2015, čiže po uplynutí zákonom stanovenej prekluzívnej lehoty, čím došlo k zániku práva domáhať sa určenia neplatnosti dražby. Keďže v konaní nebol produkovaný dôkaz o tom, že by na strane žalobcu existovali dôvody upravené v § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z., ktoré by žalobcu oprávňovali domáhať sa neplatnosti dražby aj po uplynutí zákonnej trojmesačnej lehoty, nebolo možné žalobe v časti o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vyhovieť a súd nemal inú možnosť, než žalobu v tejto časti zamietnuť. V súvislosti s formuláciou žalobného petitu na určenie vlastníckeho práva a nie na určenie neplatnosti dražby, súd pri posudzovaní žaloby vychádzal z to, že z obsahu žaloby bolo dostatočne zrejmé, že žalobca vo vzťahu k nehnuteľnostiam namietal porušenie ustanovení zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách, preto s prihliadnutím na podanie žaloby bez kvalifikovaného právneho zastúpenia, žalobu posudzoval v intenciách § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách (viď náleží ÚS SR sp. zn. I.ÚS 192/2015). K žalobcom vznesenej námietke protiústavnosti inštitútu dobrovoľnej dražby, z dôvodu, že vlastnícke právo bolo odňaté bez rozhodnutia štátneho orgánu súd uviedol, že sa s týmto právnym názorom nestotožnil. V prípade dobrovoľnej dražby nemožno hovoriť o odňatí vlastníckeho práva bez akéhokoľvek súhlasu resp. proti vôli vlastníka veci, nakoľko dobrovoľnou dražbou vlastnícke právo na vydražiteľa prechádza na základe predchádzajúceho (zásadne neodvolateľného) súhlasu vlastníka draženej veci udeleného pri uzatvorení záložnej zmluvy. Podmienky i proces prechodu vlastníckeho práva je upravený zákonom a záložca v momente uzatvorenia záložnej musí byť uzrozumený s tým, že pokiaľ nastane situácia predpokladaná zákonom (nesplnenie dlhu), môže o svoje vlastnícke právo prísť. Z uvedeného dôvodu súd nezastáva názor, že by dobrovoľnou dražbou došlo k odňatí vlastníckeho práva v rozpore s čl. 20 Ústavy SR. Vo vzťahu k nároku žalobcu na určenie neplatnosti úverovej zmluvy a záložnej zmluvy súd prvej inštancie dospel k záveru, že na takomto určení nie je daný naliehavý právny záujem vyžadovaný pôvodne ust. § 80 písm. c/ O.s.p. (účinného v čase podania žaloby) i aktuálne účinným ust. § 137 písm. c/, d/ CSP. Verdikt súdu v znení, že predmetná úverová zmluva č. XXXXXX zo dňa 05.09.2013 je neplatná, by žiadnym spôsobom neslúžil potrebám praktického života, pretože by na jeho základe nedošlo k definitívnemu vyriešeniu sporných otázok, ani odstráneniu jestvujúceho stavu neistoty medzi účastníkmi. Vzniknutý spor o právo medzi účastníkmi je totiž možné účinnejšie vyriešiť žalobou na plnenie - t.j. o zaplatenie, ktorá má zásadne prioritu pred určovacou žalobou. Okrem toho, účastníkom konania o neplatnosť predmetnej úverovej zmluvy by musel byť minimálne aj dlžník z úverovej zmluvy (Z. Q., s.r.o.), pričom táto spoločnosť sa účastníkom konania v tomto prípade nestala. Táto vada konania mala za následok neúplnosť okruhu účastníkov, čo je samo o sebe dôvodom na zamietnutie žalobného návrhu. Z uvedeného dôvodu nemal súd inú možnosť, než žalobu o určenie neplatnosti úverovej zmluvy z procesných dôvodov zamietnuť. Vo vzťahu k určení neplatnosti zmluvy o Zriadení záložného práva zo dňa 05.09.2013 súd konštatoval, že na takomto určení nebol v čase vynesenia rozsudku daný naliehavý právny záujem predovšetkým z toho dôvodu, že záložné právo v priebehu konania zaniklo splnením zabezpečovanej pohľadávky v celom rozsahu. Rovnako prípadná úspešnosť takejto žaloby je podmienená tým, že účastníkmi konania by museli byť všetci účastníci predmetnej záložnej zmluvy, čo sa v prejednávanej veci nestalo. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, súd žalobu zamietol z procesných dôvodov aj v tejto časti. Vzhľadom k tomu, že v danej veci bolo po začatí konania uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 5C/15/2015-33 zo dňa 29.01.2015 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5Co/209/2015-43 zo dňa 26.03.2015 nariadené predbežné opatrenie a vo veci samej došlo k zamietnutiu žaloby, bolo potrebné zároveň rozhodnúť aj o zrušení uvedeného predbežného opatrenia, preto súd prvej inštancie v súlade s § 335 ods. 1 v spojení s § 471 ods. 1 CSP toto predbežné opatrenie zrušil. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP, kedy plne úspešným žalovaným 1/, 2/ priznal voči žalobcovi plnú náhradu trov konania. O

výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Dôvodil tým, že súd vydal rozhodnutie vo veci samej bez splnenia procesných podmienok a svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Mal za to, že žaloba vo veci samej bola podaná dňa 26.01.2015 v súlade s ust. § 80 písm. c) O.s.p. Poukázal na to, že pri podaní žalobného návrhu bol daný naliehavý právny záujem, avšak súd prvej inštancie v rozsudku konštatoval, že vo vzťahu k nároku žalobcu na určenie neplatnosti úverovej zmluvy a záložnej zmluvy nie je daný naliehavý právny záujem vyžadovaný pôvodne ust. § 80 písm. c) OSP i aktuálne v zmysle ust. § 137 písm. c) a d) CSP. Dôvodil, že súd prvej inštancie pochybil, keď aplikoval ust. § 137 CSP na konanie, ktoré bolo iniciované podľa ust. § 80 písm. c) OSP, resp. v čase podania žaloby platná právna úprava dovoľovala podať žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu. Vyslovil názor, že súd prvej inštancie pochybil, keď zamietol žalobu z dôvodu údajnej absencie naliehavého právneho záujmu a neúplného okruhu účastníkov konania na strane žalobcov, čím odňal žalobcovi právo konať pred súdom. Považoval za značne nespravodlivé, ak v čase podania žalobného návrhu platná právna úprava umožňovala podať žalobu o neplatnosť právneho úkonu, avšak nová právna úprava už daný inštitút neupravuje a súd prvej inštancie zamietnutie žaloby založil prevažne na absencii právnej úpravy, ktorá by umožňovala rozhodovať v sporoch podľa ust. § 80 písm. c) OSP. Ďalej namietal, že

argumentácia súdu prvej inštancie v súvislosti s nekompletným okruhom účastníkov konania na strane žalobcu je arbitrárna a zmätočná. Uviedol, že je obeťou veľmi prepracovanej formy úžery, ktorá bola legalizovaná žalovaným 2/ prostredníctvom poskytnutia úveru právnickej osobe žalobcu.

Domnieva sa, že žalovaný 2/ zjavne zneužíva právnu úpravu Obchodného zákonníka a súd prvej inštancie uvedenému zneužitiu práva, resp. legalizácie úžery poskytol právnu ochranu. Poukázal na to, že určenia neplatnosti úverovej zmluvy a záložnej zmluvy sa domáhal z titulu úžery, ktorá spôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu, t.j. už samotná absolútna neplatnosť je podkladom pre existenciu naliehavého právneho záujmu. Poukázal tiež na to, že žalovaný 2/ definitívne ukončil výkon záložných práv zo záložnej zmluvy, ktorej neplatnosť je predmetom tohto konania, až dňa 12.02.2018, resp. predtým, ako bolo vo veci samej rozhodnuté. Na základe uvedeného je možné dospieť k záveru, že aj toto konanie dopomohlo k tomu, aby žalovaný 2/ upustil od výkonu záložného práva z úveru, ktorý bol úžernícky. Uviedol, že žalovaný 2/ podal niekoľko žalôb voči nemu o zaplatenie príslušenstva z úveru, avšak nebol v týchto konaniach úspešný. Následne, keď žalovaný 2/ nadobudol dojem, že ak by upustil od výkonu záložného práva, tak by mohol byť úspešný v tomto konaní, tak urýchlene zrušil dobrovoľnú dražbu a vydal kvitanciu o zániku záložného práva. Uvedené znamená, že konanie žalovaného 2/ spôsobilo zamietnutie žaloby, no napriek tomu súd prvej inštancie priznal náhradu trov konania aj žalovanému 2/, popri žalovanému 1/. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Žalovaný 1/ sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Žalovaný 2/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Mal za to, že aj keby sa súd riadil pri rozhodovaní OSP účinným do 30.06.2016, aj tak chýbal v danej veci naliehavý právny záujem. Právoplatným vlastníkom nehnuteľností je žalovaný 1/, čiže prípadný rozsudok, ktorým by súd určil neplatnosť zmlúv by bol nevykonateľný. Poukázal na to, že k uzavretiu zmluvy o úvere došlo medzi ním ako veriteľom a spoločnosťou Z. Q. s.r.o. ako dlžníkom dňa 05.09.2013. Nejednalo sa o spotrebiteľský úver, od začiatku bola komunikácia vedená v zmysle, že ide o podnikateľský úver a prostriedky budú určené na investovanie do firmy. Čo sa týka podmienok úveru, zmluva o úvere bola uzatvorená podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, dlžníkovi bol poskytnutý úver vo výške 25.000 eur s dobou splácania 24 mesiacov, mierou mesačnej úrokovej sadzby z istiny úveru 3%. Pri podnikateľských úveroch sa jedná o bežnú úrokovú sadzbu, preto nesúhlasil s tvrdeniami, že zmluva je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Poukázal na to, že ide o úverovú zmluvu uzatvorenú medzi dvoma obchodnými spoločnosťami na účely podnikania, preto sa nemôže takýto úver porovnávať so spotrebiteľskými úvermi, ktoré sa spravujú Občianskym zákonníkom. Základným účelom každého podnikania je dosiahnutie zisku, preto nevidel nič zlé na tom, keď cieľom jeho činnosti je zárobok. To je zrejme aj cieľom dlžníka zobrať si úver na podnikanie, teda tento investovať a zarobiť.

5. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 379 a § 380 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (keď nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ani to nevyžadoval verejný záujem) v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

6. Súd prvej inštancie založil svoje zamietajúce rozhodnutie vo vzťahu k prvému žalobnému petitu, ktorým sa žalobca domáhal proti žalovanému 1/ určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v petite žaloby na tom právnom názore, že žalobca podal žalobu po uplynutí 3-mesačnej prekluzívnej lehoty upravenej v § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách, čím došlo k zániku práva domáhať sa určenia neplatnosti dražby, ako aj práva úspešne sa domáhať určenia vlastníckeho práva k vydraženej veci. Keďže v konaní nebol produkovaný dôkaz o tom, že by na strane žalobcu existovali dôvody upravené v § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z., ktoré by žalobcu oprávňovali domáhať sa neplatnosti dražby aj po uplynutí zákonnej 3-mesačnej lehoty, nebolo možné žalobe v časti o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vyhovieť. V súvislosti s formuláciou žalobného petitu na určenie vlastníckeho práva a nie na určenie neplatnosti dražby súd prvej inštancie pri posudzovaní žaloby vychádzal z toho, že z obsahu žaloby bolo dostatočne zrejmé, že žalobca vo vzťahu k nehnuteľnostiam namieta porušenie ustanovení zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách, preto s prihliadnutím na podanie žaloby bez kvalifikovaného právneho zastúpenia, žalobu posudzoval v intenciách § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách. Nestotožnil sa s názorom žalobcu o protiústavnosti inštitútu dobrovoľnej dražby, nakoľko podmienky i proces prechodu vlastníckeho práva je upravený zákonom a záložca v momente uzatvorenia záložnej zmluvy musí byť uzrozumený s tým, že pokiaľ nastane situácia predpokladaná zákonom (nesplnenie dlhu), môže o svoje vlastnícke právo prísť. Odvolací súd považuje právny názor súdu prvej inštancie v danom spore za správny a stotožňuje sa aj s odôvodnením napadnutého rozsudku podľa § 387 ods. 2 CSP. Na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam žalobcu uvádza nasledovné:

7. Vo vzťahu k prvému žalobnému petitu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam súd prvej inštancie správne posúdil, že dňom udelenia príklepu, t.j. 18.9.2014 začala plynúť žalobcovi trojmesačná lehota upravená v ust. § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách, v rámci ktorej mohol žalobca namietať neplatnosť dražby. Po márnom uplynutí tejto lehoty zaniká právo domáhať sa určenia neplatnosti dražby a zásadne zaniká aj právo úspešne sa domáhať určenia vlastníckeho práva k vydraženej veci. Trojmesačná lehota na podanie žaloby na určenie neplatnosti dražby skončila dňa 18.12.2014. Žalobca podal žalobu až dňa 26.01.2015, t.j. po uplynutí zákonom stanovenej prekluzívnej lehoty. Súd prvej inštancie správne posudzoval žalobu žalobcu o určenie vlastníckeho práva v intenciách §21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, keď z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobca sa domáhal určenia svojho vlastníckeho práva k jemu v dražbe vydraženej nehnuteľnosti z titulu svojho presvedčenia o neplatnosti dražby konanej dňa 18.09.2014 z dôvodu porušenia ustanovení zákona o dobrovoľných dražbách (ust. § 7 ods. 2, § 10 ods. 1, § 12 ods. 5, § 17 ods. 5 zák. č. 527/2002 Z.z.). I keď žalobca (v tom čase ešte nezastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom) svoje skutkové tvrdenia uvedené v žalobe nepremietol do znenia petitu žaloby, v ktorom sa vyslovene nedomáhal určenia neplatnosti dražby, ale určenia vlastníckeho práva, bolo potrebné posudzovať žalobu v intenciách § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách, nakoľko z obsahu žaloby bolo zrejmé, že žalobca sa domáhal určenia svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnosti z titulu nezákonnosti, resp. neplatnosti dražby. Vzhľadom k tomu, že žalobca neuplatnil právo na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby v stanovenej trojmesačnej lehote, musel súd z úradnej povinnosti prihliadnuť na oneskorené uplatnenie práva, ktoré zaniklo a v dôsledku toho žalobu žalobcu vo vzťahu k žalovanému 1/ zamietnuť bez posúdenia súladu priebehu dražby so zákonom.

8. Pokiaľ ide o druhý žalobný petít, ktorým sa žalobca domáhal určenia neplatnosti úverovej zmluvy a záložnej zmluvy zo dňa 05.09.2013, správne súd prvej inštancie skúmal naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Jeho právny záver, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti predmetných zmlúv vyžadovaný pôvodne ustanovením § 80 písm. c) O.s.p. (účinného v čase podania žaloby) i aktuálne účinným ust. § 137 písm. c), d). CSP, považuje odvolací súd za správny.

9. Keďže otázku naliehavého právneho záujmu v súčasnosti upravuje § 137 písm. c), d) CSP odlišne, ako tomu bolo za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, v záujme zachovania účinkov úkonov za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku bolo potrebné posudzovať naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe v zmysle ust. § 80 písm. c) O.s.p. Podľa ustálenej judikatúry zásadne je

potrebné vychádzať z toho, že určovací žaloba má preventívnu povahu a jej účelom je poskytnutie ochrany právnomu postaveniu žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva, teda vtedy, keď sa nemožno domáhať ochrany žalobou na plnenie. Určovací žaloba by tiež mala byť zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov. Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov. Z uvedeného teda vyplýva, že naliehavý právny záujem na určení je daný vtedy, ak je aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý možno týmto právnym prostriedkom odstrániť. Ak však k porušeniu práva už došlo a je teda možné žalovať na splnenie povinnosti, ktorá z porušenia práva vyplýva, nemá preventívna ochrana poskytovaná podľa ust. § 80 písm. c) O.s.p. žiadny zmysel a význam.

10. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že rozhodnutie súdu o určení neplatnosti úverovej zmluvy by neodstránilo stav právnej neistoty medzi stranami sporu. Vyriešiť otázku, či bolo plnené na existujúci alebo neexistujúci záväzok možno účinnejšie vyriešiť v konaní žalobou na plnenie. Rozhodnutie o platnosti či neplatnosti úverovej zmluvy by nevytvorilo pevný právny základ pre vzťah strán a bolo by iba predpokladom ďalšej žaloby na prípadné vydanie bezdôvodného obohatenia jednou zo strán. Z týchto dôvodov žalobca neosvedčil naliehavý právny záujem na určení neplatnosti úverovej zmluvy. Žalobe žalobcu o neplatnosť úverovej zmluvy nebolo možné vyhovieť aj z toho dôvodu, že účastníkom konania o neplatnosť úverovej zmluvy neboli účastníci predmetnej úverovej zmluvy. Aj podľa názoru odvolacieho súdu účastníkom konania o neplatnosť úverovej zmluvy by musel byť minimálne aj dlžník z úverovej zmluvy - obchodná spoločnosť Z. Q. s.r.o., ktorá v danom spore účastníkom konania nebola, preto aj z dôvodu neúplného okruhu účastníkov konania bola žaloba žalobcu o určenie neplatnosti právnych úkonov nedôvodná. Rovnako nedôvodná bola žaloba žalobcu aj v časti o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 05.09.2013, nakoľko v čase rozhodovania súdu prvej inštancie záložné právo zaniklo splnením zabezpečovanej pohľadávky v celom rozsahu, preto žalobca už na požadovanom určení nemal naliehavý právny záujem.

11. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal porušenie práva na spravodlivý proces s poukazom na to, že súd prvej inštancie zamietnutie žaloby založil na ust. § 137 CSP, ktoré neumožňuje podať žalobu o neplatnosť právneho úkonu, avšak v čase podania žaloby platná právna úprava umožňovala rozhodovať v sporoch o neplatnosť právneho úkonu podľa ust. § 80 písm. c) O.s.p., odvolací súd konštatuje, že táto námietka neobstojí. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd prvej inštancie zamietnutie žaloby o určenie neplatnosti právnych úkonov založil na nedostatku naliehavého právneho záujmu vyžadovaného ust. § 80 písm. c) O.s.p. účinného v čase podania žaloby. Pokiaľ aj súd prvej inštancie poukázal na aktuálne účinné ust. § 137 písm. c), d) CSP, z obsahu odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že pri rozhodovaní o zamietnutí žaloby z týchto ustanovení nevychádzal, ustanovenia novej procesnej úpravy len citoval, pričom prípustnosť určovacej žaloby o neplatnosť právnych úkonov posudzoval podľa ust. § 80 písm. c) O.s.p. účinného v čase podania žaloby.

12. Neobstojí ani odvolacia námietka žalobcu, že žalovaný 2/ zneužíva právnu úpravu Obchodného zákonníka a súd prvej inštancie uvedenému zneužitiu práva, resp. legalizácie úžery poskytol právnu ochranu. Dôvodom zamietnutia žaloby bolo nesplnenie procesných podmienok pre dané konanie (uplynutie prekluzívnej lehoty upravenej v § 21 ods. 2 zák. č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách, nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti právnych úkonov, neúplnosť okruhu účastníkov), z ktorého dôvodu sa súd prvej inštancie vecnou stránkou žaloby nezaoberal.

13. Rovnako nedôvodná bola aj odvolacia námietka žalobcu, že argumentácia súdu prvej inštancie v súvislosti s nekompletným okruhom účastníkov konania na strane žalobcu je arbitrárna a zmätočná. V zmysle ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky, účastníkom konania o určenie neplatnosti právneho úkonu musia byť účastníci tohto právneho úkonu. V opačnom prípade, teda keď sa konania o určenie platnosti či neplatnosti zmluvy, nezúčastnia všetci jej účastníci, nemožno eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu, pretože rozsudok o takejto žalobe nebude záväzný pre všetkých účastníkov zmluvy. Takejto žalobe preto nemožno vyhovieť. Nakoľko účastníkmi konania v danej veci o určenie neplatnosti právnych úkonov neboli účastníci predmetných zmlúv, súd prvej inštancie postupoval správne, keď žalobu zamietol aj z dôvodu neúplného okruhu účastníkov konania.

14. Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

15. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol tak, že úspešnému žalovanému 1/ nepriznal náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 1, § 225 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP), nakoľko mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

16. Úspešnému žalovanému 2/ odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania podľa a§ 396 ods. 1 v spojení s § 225 ods. 1 CSP. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).